

II. ФИЛОСОФСКА ПСИХОЛОГИЯ

ПОСЛАНИЕ ЗА ЕДНА ПО-ФИЛОСОФСКИ ОРИЕНТИРАНА ПСИХОЛОГИЯ

Красимира Йонкова

*Философията всъщност не може да се научи,
но човек може да се научи да мисли философски...*

Философското знание традиционно се свързва с едно по-обширно познание в сравнение с това на специализираните частни науки. За мнозина неговата есенциалност е в начина, по който философията систематично подхожда към феномените. Философите обаче никога не са били единомислени относно природата на самото философско начинание и затова са поемали в безброй посоки. Но каквито и да са те, то винаги е имало разяснителни функции по сложния въпрос как да се мисли правилно.

Настоящата разработка е опит за аргументиране на позицията, целяща своеобразна „реабилитация“ на философското – като начин на мислене – в проблемните полета на психологичната наука. Многолики и разнородни са причините, но е факт, че днес философията изгуби очарованието, което е притежавала в предшестващите етапи на човешката еволюция. Подвластна на тази загуба, психологията реши да се отдалечи от нея, капсулирайки все по-тясно частнонаучните си параметри. В резултат се лиши от цялото, от възможната система за осмисляне на фактите си и вече десетилетия наред постутира методологична криза.

Тезата е, че психологичното изследване на какъвто и да е проблем губи от евристичния си потенциал, ако не се обвърже с разкриване на философската понятийна мрежа, задаваща порядъка на тенденциите в изследваната система. Възможна алтернатива за ориентация на съвременните лутания е да се стигне до „нова среща“ на

психологията с философията – след повече от век на разрив. Тя, естествено, не може да се състои на предишните основания и няма как да не бъде „нова”. А всяко „ново” идва със свое очарование. Затова, заради очарованието, посланието е не „назад”, а „напред” към философията.

Оттук нататък опитът за изложение по темата се насочва към разкриване на пътищата, по които философията иманентно присъства или трябва да присъства в изследователското поле на психологията. Независимо коя философия и без значение дали се признава от психологията или не. Текстът е организиран около няколко проблематични кръга.

1. Проникване, преливане и обуславяне на психологията от философията

Днес философията съществува в различни метаморфози – преобразувайки и нагаждайки се (повече или по-малко успешно) към времето на високите информационни технологии. Независимо от условията за интегриране и новите форми на превъплъщения, наченалият след Хегел период на силна плурализация продължава.

Позитивизъм, феноменологизъм, махизъм, прагматизъм, многото разновидности на постпозитивизма, логическият емпиризъм и семантизъм, операционализъм, структурализъм, реализъм, херменевтика, анархизъм и т. н. Всички те фундират естеството на светогледните принципи, към които се придържат изследванията в частните науки.

Обединяващото в това многообразие от концептуални учения е пулсиращото движение на теоретичната мисъл – в търсене на истините. Съвързващ фактор е несекващата борба между тях: „Ако осмислим въздействието на философското идейно развитие върху цялото (нефилософстващо) човечество, трябва да кажем: разбирането отвътре на единното движение на модерната философия от Декарт до съвременността, въпреки цялата му противоречивост, прави възможно разбирането на самата тази съвременност. Истинските, единствено важните битки на нашето време, са битките между вече рухналото човечество и това, което все още има някаква опора под краката си и се бори за тази крепяща го опора, съответно да постигне нова.

Същинските духовни битки на човечеството, като такава, се разиграват като битки между философията” (Хусерл, 2004, с. 27).

Действително, победителят от тези битки в един или друг социокултурен контекст обуславя качествени изменения в съответното частнонаучно познание. Разрушава досегашен понятиен апарат на общотеоретична система и създава нов – разкриващ в друг ракурс природния, социалния и човешкия свят. Тъй като психологията е науката, която се занимава с човешката душа и проекциите ѝ на всички равнища, тя се оказва най-потърпевшата от победителите в тази борба, предоставяйки плодородно поле за влиянието им.

А такава, безусловно, има. Още по-важно е то да се разкрива, осмисля и подрежда в система. При такова условие самото психологично познание завишава полезността си като се превръща в стратегически ориентир, способен да открие най-автентичните за човека и ситуацията поведенчески тактики. „Отношението между философията и останалите науки може да се определи като симбиоза, в която всички извличат взаимни печалби от съществуването на останалите” (Върбанов, 1999, с. 4). Тази констатация изглежда правдоподобна и много прагматична, но в действителност ограничено прилагана. На практика повечето социални учени, включително психолозите, оценяват полезността на философията едва когато биват затрупани с лавини от еkleктични факти, загубят ориентир за цялото (смисъла) и затънат в съмнения от решаващо значение относно целта на изследванията си. Под натиска на тези принуди едва тогава някои се ангажират с търсене на общия, организиращ и задаващ смисъла принцип или се заемат с критично преосмисляне на собствената си работа.

Факт е, че проникването, преливането и обуславянето на психологията от философията е необозримо многопластово. Това статукво на философското изисква всеки частен случай да се разкрива с проникване отвъд „повърхностното” и издигане до синтез на намереното, за да се стигне до по-вярното заключение. Подобен подстъп на „улавяне” на философското е шанс за осветляване на обичайно „засенчените”, но по-верни факти, съдържащи се в психологичните конструкции и произтичащи от философската ориентация на техните носители.

Философстването в областта на психологичното е в симбиозата, искането да се слоят – почти до неразчленимост – всеобщ-

ността на мисленето с индивидуалността на поведението, абстракцията на закона с неповторимостта на явлението, познанието на света с познанието на себе си. Защото намирането на тази интерпретативна рамка е равнозначно на опит за прилагане на един по-евристичен подход към системата от значения, способна да подреди разпилените факти от индивидуалния или социалния контекст на даден проблем или в биографията на даден човек.

2. Взаимовръзка между светоглед и личностни диспозиции

Самото философско – като убеждение и светоглед – е своеобразен вид „дразнител“ на психологичното. Предопределено от природата си (оптимистична – песимистична, механистична – духовна), то изгражда емоционалните рамки на наблюдаемото поведение и модифицира мисловните конструкции. Във функцията си на дразнител, заема решаващата роля за окуражаване и обезсърчаване на действия, направлявайки начина, по който човек пристъпва към решение – в системата на философския си светоглед към себе си, природата и света, епизодите на всекидневието си изобщо.

Не може да се отрече, че самата представа за личността и многообразието на поведенческите ѝ форми, предполага всеобхватно възприятие. То може да се опише чрез специфичните ѝ афективни реакции (емоции, настроения, фобии, атракции и аномии). Може да се охарактеризира в контекста на темпераментовия ѝ модел (възбужда, потисната, оптимистична, песимистична). Доброто описание изисква разкриване на обичайните начини за приспособяване – когато е застрашен хомеостазисът ѝ. Наложително е да се включат когнитивните стратегии на възприемане и тактиките на реагиране, особеното, което ги отграничава или оприличава на другите в обкръжението ѝ.

Всичко това обаче е все още конюнктурна, рамка, повърхност – защото е нужно да се проникне в основата, до скритото (съзнавано или несъзнавано) ядро, около което е организирано. С други думи, до изходните категории и понятийните връзки помежду им, до базисните мисловни и емоционално-чувствени форми, от които изхожда техният носител.

Този или подобен на него систематичен подход на изследване, ориентиращ движението на психологичното познание в по-автентична

посока. Тъй като как и защо даден човек „вижда” нещата именно по този начин – е въпросът с решаващото значение за надеждността на изследването. Вникването в личностния произволен маниер, в безличния или оригиналният му замисъл, в неговите понятия, език, стил на интерпретация и дискурс – разкрива нагласата за позициите и контекста на възприятията, осъществявайки пробив към скритите детерминанти на личностно-философското. Въпреки че е от друго езиково и смислово пространство, то неизбежно кореспондира с всекидневните термини, ръководни за стила на живеене на даден човек.

Знае се, че човешкото поведение се регулира не толкова от контекста на ситуацията, колкото от начина, по който индивидът я интерпретира. А този начин е нищо друго, освен проекция (осъзнавана или не) на неговия философски светоглед.

Светогледната система се отнася до характера на отношенията „човек – свят” и изисква философски подход на обследване. Във всяко светоотношение могат да бъдат разграничени многобройни пластове, а един опит за синтезирането им би могъл да изглежда така:

- повече или по-малко структурирани възгледи за природата и природното цяло (Вселената);

- по-обширни или по-ограничени възгледи за обществото, за неговото възникване, еволюция, съдържание и вграждане в личното пространство на хората;

- по-широки или по-тесни възгледи за историята изобщо и историческото развитие в частност, за неговия смисъл, цел и посока;

- по-прости или по-сложни възгледи за човека, за неговия произход, за същността и съществуването му, за предназначението и осъществяването му;

- по-механистични, еkleктични или холистични възгледи за духовността и културата изобщо, за тяхното формиране и съхранение, за проявленията и ефектите им върху живота на човека.

Посочените измерения са обектни и едва ли могат да изчерпят семантиката на светогледа, но без съмнение го структурират и му придават схематично завършена форма, заедно със съдържащата се в схемата определеност, детерминираност и стабилизиран вид. Указаният смисъл дава основание системата на светогледа на даден индивид да се приеме за общия, изходен и детерминиращ принцип,

чиито параметри определят посоката в развитието на личностните му диспозиции. Затова неизменната цел на всяко психологично изследване трябва да бъде ангажирана с разкриване на светогледа. Тази цел следва да бъде иманентна на психологичния анализ и обогатяваща го със систематичното философско мислене.

3. Включване на философското кредо на автора в психологичните критерии за оценяване

В разгърнатия дотук контекст е важно да се открие, че за систематизирането на оценките, свързани с научния статут на психологичните теории и практики, понастоящем се прилагат шест критерия, по които е постигнат консенсус: верифицируемост, евристична стойност, вътрешна съгласуваност, икономичност, широта на обхвата и функционалност (ср. Хелль, Зиглер, 2003, с. 35–50). Така дадено психологично решение се оценява позитивно в степента (висока, средна или ниска), в която позитивно удовлетворява всеки от тях.

Наличието на такъв оценъчен механизъм безспорно има прагматична стойност, разкрива сравнително актуалния статус на съответното решение и помага да се разбере защо „едно“ е по-предпочитано от „друго“.

Тук обаче се настоява за включването на още един критерий за оценка поради основаниято, че изходните философски положения на присъщия светоглед също (и не по-малко) са убедителен и полезен модел за оценка на широкия спектър психологични концепции. Нещо повече, тъкмо тези най-общи положения трябва да се издигнат до ранг на техни есенциални детерминанти. Защото те задават понятиятната, аксиологичната, семантичната мрежа на конкретното психологично решение, разкриват основата за разбирането на начина, по който даден автор, школа или интерпретатор предлагат обяснение на мисленето, преживяването и поведението на хората.

Оказва се също, че общото философско схващане за човека и отношенията му с мирозданието частично осветлява собствените „душевни движения“ (индивидуалност, опит) на съответния създател на обяснения.

Всяко по-задълбочено проникване в генезиса на развитие или иманентната логика на която и да било психологична концепция води

до заключението, че тя е продукт от ефекта на величини, преплетени в едно триизмерно взаимодействие:

– жизнени обстоятелства, наситили биографията на конкретен човек, създал или вдъхновил появата на психологична теория;

– социокултурен контекст, задал параметри на потребностите, традициите, духа на определено историческо време;

– общо философско светосъзерцание, формирало измеренията на светогледа по посока на оптимизъм – песимизъм, идеализъм – материализъм, свобода – детерминизъм, модерност – консерватизъм.

Съгласието с изведените три величини обосновава приемането на следната аксиоматична предпоставка: за да се оцени функционалността на дадена психологична концепция (тоест, по-автентично да се разбере откъде и защо се е взело „това“ или „онова“), е необходимо в някаква степен или по-скоро е невъзможно без „навлизане“ в личния свят на нейните създатели. В крайна сметка, условията, при които протича всяка човешка съдба, решаващо влияят върху разбирането за света и мястото на човека в него – с разнообразие от гледни точки, собствен набор от въпроси и предполагаеми отговори.

4. Механицизъм и холизъм в психологията, породени от философската релация „цяло – част“

Освен по илюстрирания, очевиден начин на детерминиране на психологичните решения от авторовата философска позиция – в качеството ѝ на компонент на личното убеждение – тя се проявява и по друг, съвършено различен и не така явен начин. Например, маскирано и завоалирано, в самото постулиране на тезите, в специфичната лингвистична формулировка, в патоса или безразличието, чрез които се внедряват определени идеи, но най-вече в конституирания изследователски механизъм.

Съвременната психология достигна статут на забележително съзвездие от поддържащи или взаимноотричащи се школи, течения, теории, възгледи – с паралелно протичащи процеси на интеграция и диференциация, на триумфи и кризи, на конструктивни и безперспективни дебати. Но сериозният проблем е не толкова в множествеността на психологичните интерпретации, колкото в техните концептуални ограничения.

Традиционното придържане към позитивистките принципи дава приоритет на емпиричните факти и отхвърля теоретичните конструкции. Тоест, трупат се безсмислени грамади от поддаващи се на регистриране факти и се подценява мощта на теорията, способна да ги подреди в система. В резултат, като не разпознава нищо освен даденото, психологичният анализ игнорира всичко, което регистрираната реалност „забранява”. Това означава всичко, което при тези условия не съществува. Очевидно, този изследователски механизъм тенденциозно пропуска всичко, което при други условия би съществувало. Така се стига до парадокса за реалност да се смята само видимото, отделното и единичното, това, което сега се е проявило.

Критичното осмисляне на тази практика буди тревога относно полезните функции на подобни изследвания. То насочва към друг, всъщност базисен за психологията проблем, касаещ въздействието на философската релация „цяло – част”. Критичният въпрос тук е за характера на взаимоотношенията им – като проявление в многообразието от феномени на човешкия свят.

Ако цялото се разбира като обяснимо чрез частите си, то същността му е конгломерат, който може да се разложи до съставлящите го отделни единици. Когато обаче частите не се схващат като проста редукция на цялото, тогава цялото става носител на пораждащи, нововъзникващи свойства. Те, естествено, не могат да бъдат обяснени чрез свойствата на частите. Така противоположността на философските тези за отношението „цяло – част” проектира в психологията битийност на две контраверсии, обуславящи придържане към принципа или на елементализма, или на холизма. На практика обаче повече към първия.

Въздействието на елементализма заляга в механистичната представа за цялото като сума на неговите части, докато холизмът настоява, че цялото е много повече от сумата на своите части, и в този смисъл – то е креативното, пораждащото начало на системата. А личността е система, при това иманентно отворена. Затова подходът към нея, за да бъде автентичен, не може да бъде друг, освен холистичен.

5. Дифузия на морала и загуба на любовта: рожби на фрагментарното познание

В резултат на световното разпадане на социалните структури, изградени въз основа на старата етика и произтичащия от това синдром на социокултурен разпад, усещането на хората за свързаност е силно подкопано. А това усещане за свързаност естествено храни способността да се обича и да се упражнява свободата на избора по начин, верен на това, което се обича. В резултат способността да се обича отслабва, тя изостава от обширното, но фрагментарно познание и не успява да ангажира свободната воля. В съответствие с това, свободата е насочена към развиване на контрол и самочувствие, конкуренция във взаимоотношенията на всяко равнище, надпревара в преследването на желания. Свободата рядко се изразява в разширено чувство за отговорност, ориентация към сътрудничество или справедливост.

Поражда се човешката драма на отделната личност в модерното общество, която започва да пулсира:

- в пространство, където старото е вече мъртво, а новото още неродено;
- в нарастващата враждебност на света;
- в разпадането на жизнените връзки;
- в уж близките, но парадоксално первертирани отношения;
- в опразненото от извечните ценности живеене, разгромено от преломи;
- в конфликта между показана порядъчност и прикрита извратеност;
- в разум, вибриращ с тревога от несекващото безпокойство;
- в сърце, губещо идентичност от загубата на любов.

Така шрихирана, тази апокалиптична за духовността картина предвещава нашествие на човека без човешки качества. Без-Аз-ова личност, безотговорен и безвиновен откъм поведение, пасивен и мързелив откъм усилие, но напорист и искащ откъм притежания. Губейки духовния си профил, той е способен успешно да участва – лицемерно и цинично – в една безумна консуматорска надпревара. И все по-неспособен да обича.

Тезата е, че в нашата епоха, сполучливо описана като „златна ера на информацията” (Hart, 2000, pp. 14–29), лесният достъп до знанието и главомайващото му разпространение създадоха бездна в човешкото съзнание. Превръщането на информацията в познание обаче изисква директно преживяване, включва процес на селективно оценяване и изграждане на лично разбиране. Този процес се опосредства от морални норми – личностни и социални. Но днес те са под въпрос и търпят неясни промени. Този контекст на динамична етика обърква личния процес на оценяване или му придава изцяло прагматичен характер.

Ситуацията допълнително се усложнява от общата фрагментарност на познанието изобщо, която според квантовия физик Дейвид Бом води не само до опасно и безотговорно използване на познанието, особено на научното, но и до една всеобща загуба на смисъл в живота (ср. Гел-Ман, 2006).

6. Ценностни проблеми на образованието. Аксиологията – науката за ценностите – трябва да се превърне във фундаментален философски въпрос на психологията. Факт е, че в духа на времето ни прозира болезненият проблем за ценностите, придружен от скепсиса дали те са относителни, абсолютни, или неутрални към случващото се. Дали изобщо ги има?

В някои психологични теории има, в други липсва аксиологията – системата, която определя ценностите, ръководещи даден тип поведение. Затова във втория случай, те могат да се употребяват еднакво ефективно за обслужването на целите както на достойното, така и на недостойното.

С едно по-широко значение, аксиологичният проблем трябва да се третира като синоним на философията на науката, тъй като нейната крайна цел е осветляване на концептуалните основи изобщо на познанието. В по-тесния си смисъл обаче проблемът касае нагласата за възприемане на съответно психологично обяснение, гледната точка за интернализиране на включеното в него знание. За субекта на познанието, оценъчните съждения за ценността му, имат значението на социализиращ фактор, ориентир за легитимиране или предпазване от манипулациите.

И най-после, в прагматичното си и реално житейско измерение, аксиологичният проблем се шири в съвременната образователна система. Какви са ценностните ориентации на обучаваните и дали личните им убеждения споделят отправените към тях послания? По какъв механизъм и в каква степен образователната практика изгражда ценностните опори, върху които стъпва формиращата се личност, за да твори здраво себе си?

Трябва да се признае, че в тази посока аксиологичният проблем присъства във вече застрашителен мащаб.

Един опит за синтезиране на негативните тенденции в образованието оформя профила му в следните констатации:

1. То не е персонифицирано, защото обслужва абстрактно дефинирани критерии, показатели, равнища, степени, кредити, които нямат потенциала да събудят индивидуалното съзнание и така остават външни, чужди за него. В резултат, обучаваният не разбира образованието като фактор за развитието си.

2. То е индиферентно към екзистенциалната актуалност на субекта, към който е насочено. Най-вече като тактика, то не отдава необходимото внимание на личностните фрустрации, типични за епизодите в жизнения път на човека. Нерядко обучаваните преживяват психологични проблеми – комплекси, страхове, неувереност, притеснение – които старателно прикриват, за да избегнат подигравки или укори. В резултат, негативните емоции парализират мисълта им и възпрепятстват осмислянето на възприетата информация.

3. То не учи субекта си как да възприема и да се ориентира в многобройните неща правилно, тоест, без ограничения. За този феномен има може би две причини. Първата е, че самите преподаващи не знаят как се прави това. Втората е в традиционния начин на обучение, който се състои в очертаване на вътрешни граници, а именно ригидно, статично, дефинитивно, стереотипно, алгоритмично, дадено сякаш „веднъж завинаги”. В резултат обучаваният има възможност да научава само съдържащото се в границите като няма нито мотива, нито уменията да ги надскача.

4. То е чисто информационно, механично и целта му е сякаш да програмира субекта си, а не да го накара да мисли критично. Традиционното обучение е на практика сугестивно и манипулативно,

поради което отслабва съзнателната част на мозъка, блокирайки контролните функции. В резултат обучаваният не знае как да изгражда адекватен образ за себе си, развивайки определени черти на характера и волята си.

5. То само декларира, но в действителност не осъществява интерактивна форма на обучението. Връзката преподавател – обучаван продължава да носи субект-обектен характер. Обучаващият се ръководи от амбицията си да „преподава” знания, без да ангажира активно обучавания, тоест, съвместно да конструират знания. В резултат обучаваният се отчуждава от процеса, прогресивно се механизира и обезличава.

6. То не включва по съзнателен и преднамерен начин формирането на морал и духовност. Получената в процеса на обучението информация се натрупва в психиката като „автономна информация”, неподчинена на Аз-а на обучавания. Тя започва да контролира определени аспекти на поведението, без той да разполага с корективи, за да може да избегне това влияние. В резултат обучаваният губи ориентири за достойните посоки в живота си и не разполага със стратегии как да познае себе си, разкривайки по-висшите етажи на своята индивидуалност.

Изведените констатации насочват към заключението, че генералният проблем в образованието (включително психологичното) е отчайващата липса на загрижено отношение към технологии за обучение, наблягащи на чувството и мисленето, а не на простото информиране. Обичайният стил на преподаване насърчава емоционалното безразличие и менталната пасивност на обучавания. Той трябва сякаш да разтвори ума си и да даде неограничен достъп на задължителната, с авторитарно присъствие информация. По този механизъм тя прониква сублимално (под прага на съзнателния контрол) и затова не среща съпротива от страна на разума му, нито пък трепет от страна на сърцето му. Така личността се формира като своеобразно продължение на доминиращата култура, повече или по-малко прилежно копие на онези, които въздействат върху нея. Не се обсъждат ценностни алтернативи, не се развива критично мислене, още по-малко способност за изграждане на свой когнитивен модел за опознаване на света и себе си.

Тъкмо в тази посока умението за боравене със систематичния характер на философската интерпретация може да се противопостави на механицизма и еkleктиката в интелектуалното развитие. Включването на философското е условие, способно да отведе към дълбочина разбирането. Самото знание е полезно поради метода си, поради систематичното единство на всичко, което се е знаело и се знае, тоест чрез преминаването през много разпръснати неща към принципите, в които те се свързват.

Нужно е отговорно формиране на младежки светоглед, който храбро трябва да развие зрял съдържателен синтез на старо и ново, на минало, настояще и бъдеще. Психологичната образованост, обогатена с мъдростта на философската, е сила на личността. Тази образованост има потенциала да противодейства на практиките, упражнявани от лица и институции, чиято цел е промяна на автентичния човек в съответствие с правилата им – обичайно натрапвани в манипулативни форми. Тази образованост може да бъде и сила, предотвратяваща нашествието на една човешка екзистенция, затънала в предубеденост и несигурност, тревожно опитвайки да намери себе си.

Знаем, че не рядко новото е добре забравено старо. Да се върнем на посланието към психологията „не назад, а напред към философията”. В крайна сметка, към коя философия?

Съкровищницата на древногръцката мисъл например пази един много прост, автентичен и невероятно актуален за потребностите на съвременното отговор. Той е свързан с делфийското кредо и подканва човека първо да „познае себе си”. Философите Демокрит и Платон, които тачим като велики, говорят за Съществуването в човека, което нараства благодарение на уелото използване на мисълта. Хераклит обаче пояснява, че това нарастване на Съществуването не може да се постигне само посредством трупане на познания. Тогава мисловната дейност се изчерпва в самата себе си, без да бъде от полза за стремежа на човека към нарастване. Затова, изучавайки себе си – за да надскочи вътрешни съмнения и задръжки – той трябва да пробуди съзнанието си. Едва тогава познанието му ще го отведе до неговото съвършенство.

Може би това е първоначалното значение на философията – в семантиката ѝ на „любов към мъдростта”...

Днес, сякаш повече отвсякога, е наложително да се преоткрие тази трансцендентална функция на философията, за да се върне на човека възможността сам, с будно съзнание, да намира смисъла на живота си.

Затова – заради очарованието от откритието – не назад, а напред към тази философия!

ИЗПОЛЗВАНА ЛИТЕРАТУРА

1. **Върбанов, И.** Философия и методология на социалните науки. Свищов, 1999.
2. **Гел-Ман, М.** Кваркът и ягуарът. С., 2006.
3. **Гордер, Ю.** Светът на Софи. Роман за историята на философията. С., 1997.
4. **Хелль, Л., Д. Зиглер.** Теории личности. Основные положения, исследования и применение. М., 2003.
5. **Хусерл, Е.** Кризата на европейските науки и трансценденталната феноменология. С., 2004.
6. **Hart, T.** From information to transformation. – In: Education for Meaning and Social Justice. Vol. 13, 2000.

Бог Хипнос – брат на гения на смъртта, във федератната столица на Долна Мизия – Никополис ад Иструм